

AZ ÁLDOZATSEGÍTŐ SZOLGÁLAT TEVÉKENYSÉGE 2007.

Az Áldozatsegítő Szolgálat Missziója

A jogállam feladata biztosítani a bűncselekmények felderítését és üldözését, a bűnösség kérdésének tisztességes eljárásban történő eldöntését, és a társadalom érdekeit szolgáló büntetés végrehajtását.

Az áldozat érdeke, hogy a bűncselekménnyel okozott fizikai, lelki, érzelmi, anyagi vesztesége a lehető legteljesebb mértékben csökkenjen.

A szolidaritás és a méltányosság eszméinek megfelelni kívánó jogállam felelőssége az is, hogy a bűncselekmények elkövetése következtében sérelmet szenvedők ne legyenek védtelenek és kiszolgáltatottak.

Az Áldozatsegítő Szolgálat e cél megvalósításán dolgozik, szem előtt tartva, hogy munkája csak széles társadalmi összefogásra építve lehet eredményes.

(2006. február 22.)

1. Áttekintés

Az áldozatsegítés fontosságát az elmúlt évtizedekben a civil és állami szervek is felismerték. Először az 1989-ben alakult Fehér Gyűrű Közhasznú Egyesület végzett komplex áldozatsegítő szolgáltatást, majd 1998-tól a Belügyminisztérium és a rendőrség is felvállalt egyes áldozatsegítéssel kapcsolatos feladatokat. A bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény (a továbbiakban: Ást.) hatályba lépéséig a Biztonságos Magyarországért Közalapítvány egyik feladata volt a bűncselekmények áldozatai és hozzátartozóik segítése, támogatása, valamint a bűncselekmény következtében keletkezett káruk jogszabály [az egyes erőszakos bűncselekmények következtében sérelmet szenvedettek állam általi kárenyhítésének szabályairól szóló 209/2001. (X.31.) Kormányrendelet] alapján történő enyhítése.

Az Ást. a fenti szervek, szervezetek által létrehozott szakmai alapokra figyelemmel, valamint két közösségi jogi aktusból [az Európai Unió Tanácsának 2001. március 15-én kelt, a büntetőeljárásban a sértett jogállásáról szóló kerethatározata (2001/220/IB), és a Tanácsnak a bűncselekmények áldozatainak kárenyhítéséről szóló 2004/80/EK irányelvében (a továbbiakban: irányelv)] eredő belső jogalkotási kötelezettség alapján készült el. Az irányelv értelmében 2006. január 1-jétől a tagállamoknak valamennyi uniós polgár számára biztosítaniuk kell az állami kárenyhítést, ha az áldozat az adott tagállam területén vált szándékos és erőszakos bűncselekmény áldozatává. Mindemellett a közösségi szabályozás alapvetően nem érinti a tagállamoknak azt a jogát, hogy az állami kárenyhítésre vonatkozó rendszerüket a saját jogi hagyományaiknak és társadalmi-politikai megfontolásaiknak megfelelően alakítsák ki. A jogalkotó célja a 2006. január 1-jén hatályba lépett Ást. megalkotásával az volt, hogy a méltányosság és a társadalmi szolidaritás alkotmányos kötelezettségére is figyelemmel kifejezze azt, hogy az állam felelősséget vállal a bűncselekmények áldozataiért és az áldozatsegítő támogatásokon keresztül elősegíti a bűncselekmény előtti állapot – legalábbis részbeni – helyreállítását.

Az Ást. megalkotása illeszkedett napjaink büntetőpolitikai célkitűzéséhez. Eszerint az állam egyik kiemelt feladata a bűnözés okozta káros hatások csökkentése és a bűncselekményeket elszenvedő személyek társadalmi, erkölcsi és anyagi sérelmeinek enyhítése. A bűncselekmények széles értelemben vett következményeinek feldolgozása az állami büntetőpolitika része. Az áldozatsegítő politika alakításáért és központi koordinációjáért a büntetőpolitika irányítását ellátó Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium felel. A kormány az Igazságügyi Hivatal egyik szervezeti ágaként alakította ki az áldozatsegítő szolgálatot. A megyei Igazságügyi Hivatalok keretein belül, a megyeszékhelyeken működő területi áldozatsegítő szolgálatok látják el az áldozatsegítő tevékenységet, szolgálatonként 2-2 fővel.

Az Egyesített Rendőrségi Ügyészségi Bűnügyi Statisztika (a továbbiakban: ERÜBS) 2007. évi adatai alapján 2007-ben 231.059 természetes személy vált bűncselekmény sértettjévé. Az áldozatsegítő szolgálat ugyanebben az időszakban – működése második évében – 11.501 ügyben járt el (tájékoztatás, áldozatsegítő szolgáltatások, állami kárenyhítés). Ez országos átlagban a természetes személy sértettek 5 százaléka. Az áldozatok közül 86-an az Európai Unió más tagállamából, míg 19-en az Európai Unión kívüli államokból származtak. Az áldozatok között egy volt olyan, aki emberkereskedelem áldozatává vált.

Az országos átlagnál nagyobb arányban segítettek a sértetteket a Békés (6,6%), a Csongrád (9,2%), a Fejér (8,9%), a Heves (6%), a Komárom-Esztergom (9,8%), a Nógrád (8,2%), a

Somogy (5,7%), a Vas (5,9%), a Veszprém (6,8%) és a Zala megyei (5,4%) szolgálatok. Kiemelkedő az adott megyében áldozattá váló lakosok elérési aránya Csongrád, Fejér, Komárom-Esztergom és Nógrád megyékben.

Az Igazságügyi Hivatalról szóló 303/2006. (XII. 23.) kormányrendelet szerint a kérelmező bármely területi áldozatsegítő szolgálatnál benyújthatja a kérelmét, függetlenül attól, hogy hol él, vagy hol történt vele a bűncselekmény. Az áldozatok többsége (91%) a lakóhelyének megfelelő megyében kért segítséget az áldozatsegítő szolgálattól. Eltérést - a 2006-os évhez hasonlóan - a Pest megyei szolgálat ügyfélköre mutat, amely az országos arányoktól eltérően nagyobb számban érkezett más megyékből. A külföldi áldozatok a fővárosi, a Pest és a Somogy megyei szolgálatoknál jelentek meg magasabb számban.

2. Szakmai munka

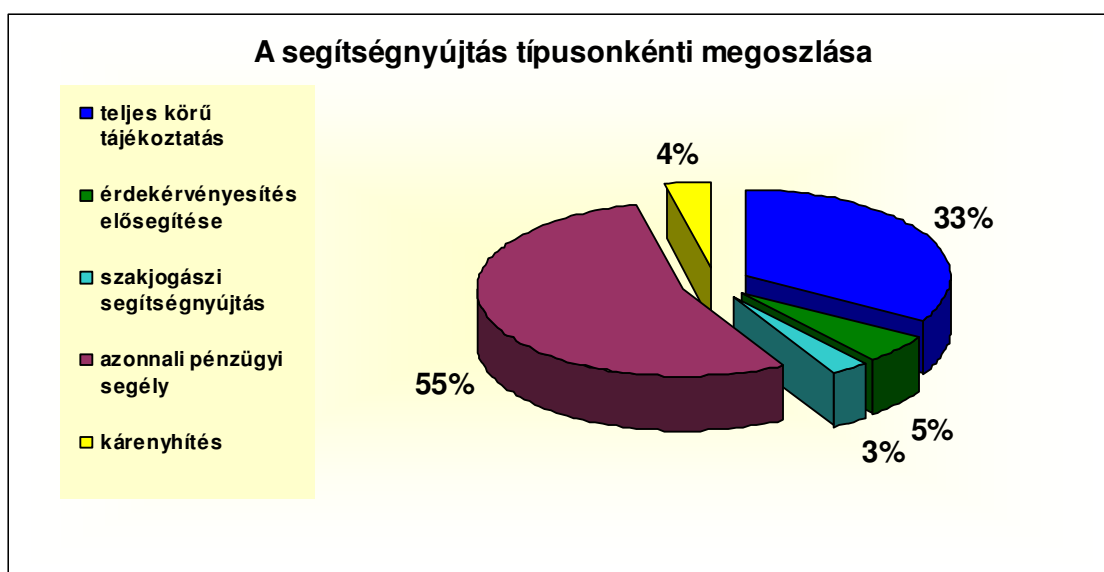
Az áldozatsegítő szolgálathoz bárki fordulhat, aki bűncselekmény sértettje, vagy a bűncselekmény közvetlen következményeként sérelmet – testi, lelki sérülést, érzelmi megrázkódtatást, vagyoni kárt – szenvedett. Áldozatnak tehát nem csak a sértettet tekintette a jogalkotó, hanem mindazokat, akiket sérelem ért a bűncselekmény következtében. A jogszabály nem szűkíti ezt a kört, de tipikusan a hozzátartozók, szemtanúk érthetők ide. A sérelem fogalmát is tágan értelmezi a törvény, a vagyoni káron túl az egészségkárosodás és a bűncselekmény következtében fellépő lelki problémák is indokolhatják a segítséget. Lényeges szempont az „áldozatiság” megállapításánál, hogy az azt megalapozó sérelem a bűncselekménnyel szoros térbeli és időbeli összefüggésben és azzal ok-okozati viszonyban következzen be.

A magyar állampolgárokon kívül áldozatsegítő támogatásban részesíthetők az Európai Unió bármely tagállamának állampolgárai, illetve más államoknak az Európai Unióban jogszerűen tartózkodó állampolgárai is. Kiemelten kezeli az Ást. a külföldi személyek között a hontalanokat, az emberkereskedelem áldozatait, ők szintén áldozatsegítő támogatás jogosultjai lehetnek. Az Ást. alapvetően a Magyarországon elkövetett bűncselekmények sértettjeire és áldozataira terjed ki, azonban áldozatsegítő szolgáltatás jogosultja lehet az a magyar állampolgár is, aki jogszerű külföldi tartózkodása alatt vált szándékos, személy elleni erőszakos bűncselekmény áldozatává.

Az áldozatok számára az állam a következő segítségeket biztosítja:

- teljes körű tájékoztatás,
- érdekérvényesítés elősegítése,
- szakjogászi segítségnyújtás,
- azonnali pénzügyi segély,
- állami kárenyhítés.

2007. folyamán az áldozatsegítő szolgálat 11.501 ügyben járt el, a segítségnyújtás típusai szerint az alábbi megoszlásban:

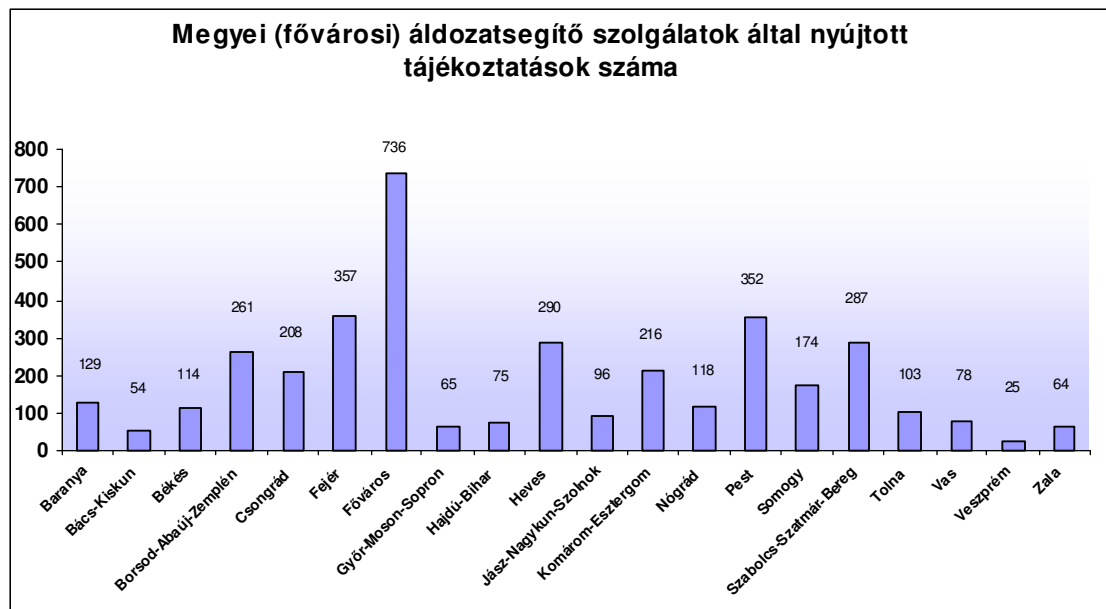

2.1. Tájékoztatás

Az Ást. az áldozatsegítő szolgálat feladatává teszi, hogy minden hozzá fordulót - tehát nemcsak a bűncselekmények áldozatait - tájékoztasson a büntetőeljárásbeli jogairól és kötelezettségeiről, a számára elérhető támogatások fajtáiról és az igénylés feltételeiről. Tájékoztatást kell adni a szolgálathoz forduló ügyfeleknek az Ást.-n kívül igénybe vehető egyéb ellátásokról, juttatásokról, jogérvényesítési lehetőségekről, továbbá az áldozatsegítésben részt vevő állami, önkormányzati, civil és egyházi szervezetek elérhetőségéről, valamint a bűncselekmény típusára figyelemmel az ismételt áldozattá válás elkerülésének lehetőségeiről. Az emberkereskedelem áldozatait tájékoztatni kell az ideiglenes tartózkodásra jogosító igazolásról is. A tájékoztatás keretében a szolgálatok széles körű segítő

tevékenységet folytatnak, hiszen az egyszerűbb ügyekben ilyen módon a leggyorsabb és a leghatékonyabb a segítségnyújtás.

Tájékoztatás keretében összesen 3802 ügyfél kapott a szolgáltatótól segítséget, az alábbi megyei bontásban:

2.2. Áldozatsegítő szolgáltatások

Az Ást. áldozatsegítő szolgáltatásként határozza meg az érdekvényesítés elősegítését, a szakjogászai segítségnyújtást és az azonnali pénzügyi segítséget. 2007. folyamán 7288 esetben nyújtottak be bűncselekmények áldozatai a szolgáltatóhoz szolgáltatás iránti kérelmet. Ez a szám duplája a 2006-ban, a működés első évében benyújtott kérelmek számának (3526). A szolgáltatások iránti kérelmek 8,5 százaléka érdekvényesítés elősegítésére, 5 százaléka szakjogászai segítségnyújtásra és 86,5 százaléka azonnali pénzügyi segítségre irányult. A legtöbb kérelmet a fővárosban nyújtották be (az összes szolgáltatás iránti kérelem 18,7 százaléka), a legkevesebbet Tolna megyében (az összes szolgáltatás iránti kérelem 0,8 százaléka).

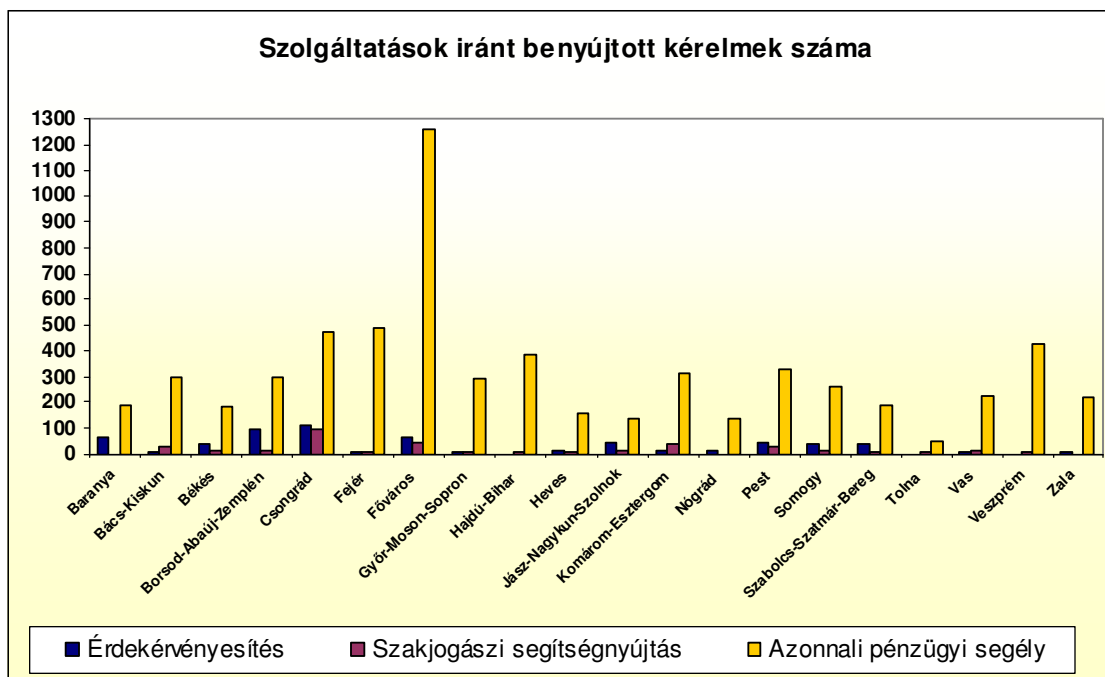
A szolgáltatóhoz forduló áldozatok 72 százaléka a megyeszékhelyen, vagy más városban él. A kérelmezők 28 százaléka kistelepülésen él, és innen kereste meg a szolgáltatót. Megyénként természetesen ezek az arányok változnak, megállapítható azonban, hogy azok a területi szolgáltatók végezték jól a munkájukat, amelyek a megyeszékhelyen kívül is elérhetővé tették a szolgáltatásokat, akár a rendőrség, akár más társintézmények együttműködésével. Az országos átlagtól eltérő Fejér, Heves, Nógrád, Somogy és Tolna megye, mert itt a szolgáltatót felkereső áldozatok fele kistelepülésen él.

Az áldozatok 83 százaléka személyesen kereste fel a szolgáltatót, és személyesen nyújtotta be a kérelmét. Ez minden szolgáltatástípus (érdekvényesítés elősegítése, szakjogászai segítségnyújtás, azonnali pénzügyi segítség) esetén igaz.

Az Ást. által használt tág áldozat fogalom a bűncselekmény sértettjén túl mindazokat áldozatnak tekinti, akik a bűncselekmény közvetlen következményeként sérelmet szenvedtek. 2007-ben azt tapasztaltuk, hogy elsősorban a bűncselekmények sértettjei (a kérelmezők 94 százaléka), illetve az ő hozzátartozói (5,6 %) jelentek meg az áldozatsegítő szolgálatnál. Az áldozatsegítő szolgáltatások megállapításához szükséges igazolást a kérelmek nagy részénél a rendőrség állítja ki (95%). Ez az adat azt jelenti, hogy a bűncselekmény elkövetése után viszonylag gyorsan, a büntetőeljárás kezdeti szakaszában kerül az áldozat kapcsolatba a szolgálattal.

A kérelmezők 58,5 százaléka nő, amely adat összehasonlítva az ERÜBS természetes személy sértettekre vonatkozó adataival, eltérést mutat. Az ismertté vált bűncselekmények természetes személy sértettjei 2007-ban ugyanis 64 százalékban férfiak, míg 36 százalékban voltak nők. A kérelmezők életkori megoszlása alapján megállapítható, hogy elsősorban az aktív, felnőtt korú lakosság jelentkezik a szolgálatnál (a kérelmet benyújtó áldozatok 69 százaléka 18 és 60 év közötti). A kérelmezők 4 százaléka volt kiskorú és 27 százaléka 60 év feletti. Ez utóbbi szám az ERÜBS hasonló adataival összehasonlítva magasabb arányt mutat; a bűncselekmények sértettjeinek 16,4 százaléka 60 év feletti.

Az áldozatsegítő szolgálatnál megjelenő kérelmezők legnagyobb arányban, 74 százalékban lopás áldozatává váltak. A lopás áldozatainak kiemelkedő aránya összhangban van azzal, hogy a legkeresettebb szolgáltatástípus az azonnali pénzügyi segély, mely krízishelyzetben lévő áldozatok pillanatnyi anyagi nehézségeit orvosolja.

2.2.1. Érdekérvényesítés elősegítése

Az érdekérvényesítés elősegítése során mindenekelőtt az a cél, hogy a bűncselekmény áldozata az áldozatsegítő szolgálattól kapja meg az alapvető jogai érvényesítéséhez szükséges jogi tanácsokat és az egészségügyi, illetve a szociális ellátórendszerben rendelkezésre álló lehetőségekről, ezek igénylésének feltételeiről szóló információkat. A megfelelő felvilágosításon túl szükség szerint konkrét segítséget is kap az áldozat, a szolgálatnak gondoskodni kell arról, hogy az említett egészségügyi és szociális ellátásokat a lehető legrövidebb időn belül igénybe tudja venni. Az érdekérvényesítés elősegítésére rászorultságtól függetlenül bárki jogosult lehet.

2007. folyamán 619 esetben került sor érdekérvényesítés elősegítése szolgáltatás iránti kérelem benyújtására. A legtöbb ilyen típusú kérelmet Csongrád megyében nyújtották be, az összes érdekérvényesítés elősegítése iránti kérelem 17,5 százalékát.

A szolgálat által nyújtott érdekérvényesítés elősegítés szolgáltatások tartalmuk szerint országos átlagban kétharmad részt tájékoztatás, információk átadását jelentették, míg az ügyek egyharmadában más szervezetekkel, intézményekkel való kapcsolatfelvételt, illetve az áldozat ügyeinek elintézésében való közreműködést. Az országos átlagnál magasabb arányban, az érdekérvényesítés elősegítését biztosító ügyek felében, vagy kétharmadában került sor a társszervekkel való együttműködésre, az áldozat ügyeinek intézésére Békés, Győr-Moson-Sopron, Jász-Nagykun-Szolnok, Komárom-Esztergom, Pest, Somogy, Vas, Veszprém és Zala megyében, továbbá a fővárosban. Az érdekérvényesítés elősegítése során a szolgálat elsősorban szociális, másodsorban egészségügyi és a büntetőeljárással kapcsolatos ügyeket intézett. Ezen kívül a szolgálatok gyermekvédelmi, munkaügyi és biztosítási kérdésekben adtak tájékoztatást vagy jártak el a társszerveknél.

2.2.2. Szakjogászai segítségnyújtás

Abban az esetben, ha az áldozat bűncselekménnyel összefüggő ügyének további intézéséhez szakjogászai közreműködés szükséges, az áldozatsegítő szolgálat felajánlja az áldozatnak a jogi segítségnyújtó szolgálat közreműködését. A jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény csak rászorulóknak számára biztosítja a jogi szolgáltatást. Amennyiben valaki bűncselekmény áldozataként kéri a jogi segítségnyújtást, úgy a jogi szolgáltatás díját helyette az állam viseli, ha a rendelkezésére álló havi nettó jövedelme nem haladja meg a 136.138 forintot (2007-ban).

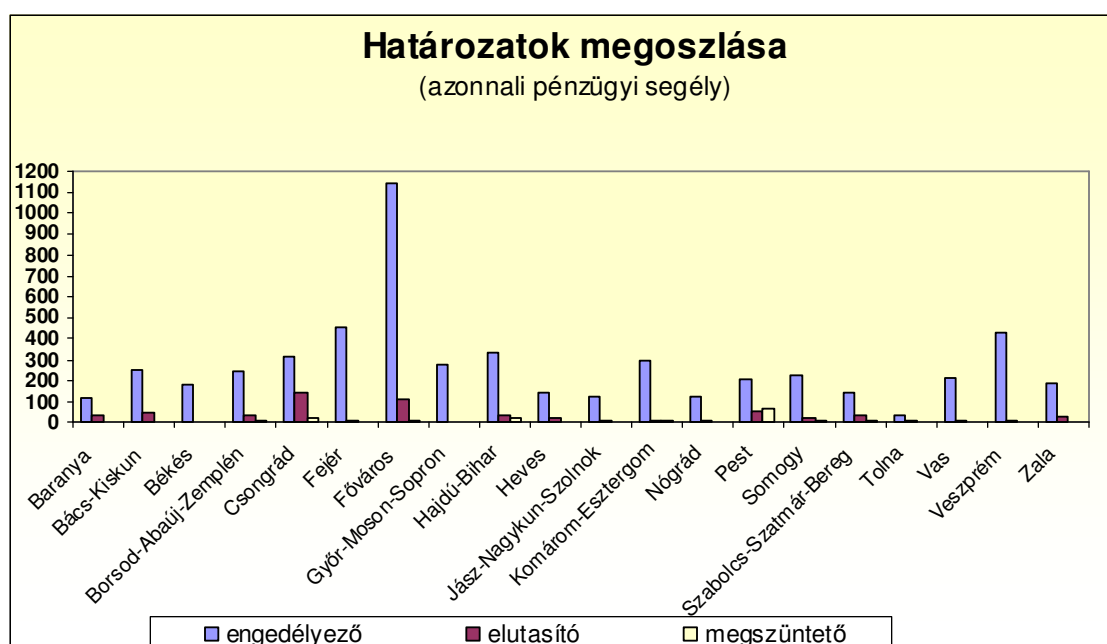
2007-ben 368 szakjogászai segítségnyújtásra irányuló kérelem érkezett az áldozatsegítő szolgálathoz. A legtöbb ilyen típusú kérelmet Csongrád megyében nyújtották be, az összes szakjogászai segítségnyújtás iránti kérelem 25 százalékát.

2.2.3. Azonnali pénzügyi segély

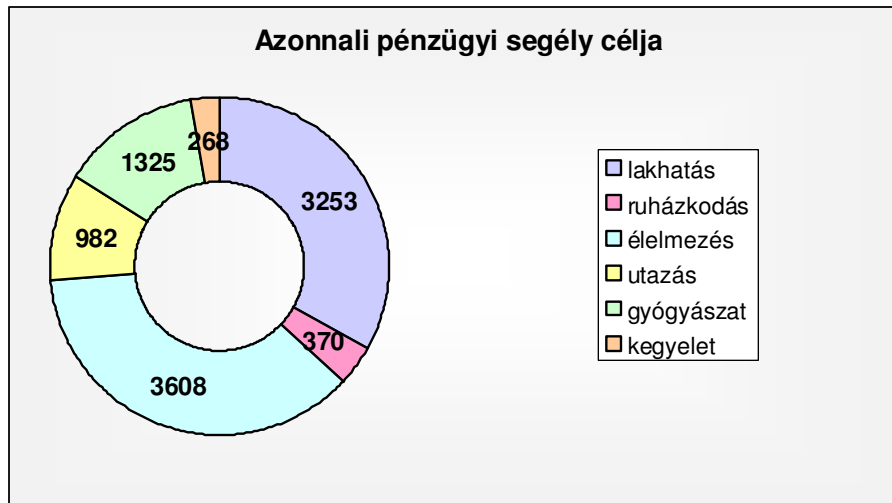
Azonnali pénzügyi segélyként a területi áldozatsegítő szolgálat fedezi az áldozat lakhatással, ruházkodással, étellemezzel és utazással kapcsolatos, valamint a gyógyászati és kegyeleti jellegű rendkívüli kiadásait akkor, ha a bűncselekmény következtében az áldozat olyan helyzetbe került, hogy ezen kiadások megfizetésére adott körülmények között nem képes. Ez a szolgáltatási forma nem kártérítés és független az áldozat jövedelmének nagyságától. Az azonnali pénzügyi segélyt az áldozatnak a bűncselekmény következtében kialakult pillanatnyi

rászorultsága, krízishelyzete alapozza meg és a bűncselekmény elkövetésétől számított 3 munkanapon belül lehet kérni.

2007-ben 6301 azonnali pénzügyi segély iránti kérelem érkezett az áldozatsegítő szolgálathoz. A kérelmek 86 százalékát teljesítette a szolgálat, tehát megállapította a krízissegélyt az áldozat számára. A fővárosi szolgálat bírálta el a legtöbb azonnali pénzügyi segély iránti kérelmet, az összes ilyen tartalmú kérelem 20 százalékát. 2007-ben összesen 171.041.060 forintot fizetett ki az áldozatsegítő szolgálat azonnali pénzügyi segély címén.

Az azonnali pénzügyi segélyt elsősorban élelmezési (36 százalék) és lakhatási (33 százalék) költségek fedezésére állapította meg a szolgálat. Ezen kívül gyógyászati (14 százalék), utazási (10 százalék), ruházati (4 százalék), és kegyeleti (3 százalék) célú kiadásokra fizetett a szolgálat azonnali pénzügyi segélyt az áldozatoknak.

A segély mértékének megállapítása az eset összes körülményeinek vizsgálata után az áldozatsegítő szolgálat mérlegelésén alapul, a megítélhető legmagasabb összeg (az alapösszeg) 2007-ben 68.069 forint volt. Az összeg kifizetésére, ha az áldozat személyesen jelent meg az áldozatsegítő szolgálatnál és a nyomozóhatóság által kiállított igazolás rendelkezésre állt, haladéktalanul sor került, egyéb esetben postai címre, vagy bankszámlára utalással történt a kifizetés. A megállapított azonnali pénzügyi segélyek összegének 22 százaléka 10 és 20 ezer, további 20 százaléka pedig 20 és 30 ezer forint között volt. A tavalyi évben a felső értékhatár körüli krízissegélyeket fizette ki a legmagasabb arányban a szolgálat.

Az azonnali pénzügyi segély iránti kérelmek elutasítására 41 százalékában azért került sor, mert a kérelmező a bűncselekmény következtében nem került krízishelyzetbe, az esetek 17 százalékában pedig nem történt bűncselekmény, amelyre tekintettel a kérelmezőt áldozatnak lehetett volna tekinteni. A második leggyakoribb elutasítási ok (31 %) az volt, ha az áldozat a kérelmet késedelmesen terjesztette elő és a késedelmét nem tudta kimenteni.

Az azonnali pénzügyi segély összegét vissza kell téríteni, ha az eljáró hatóság jogerősen megállapította, hogy a támogatás alapjául szolgáló cselekmény nem bűncselekmény, az ügyfél kérelmében valótlan adatot szolgáltatott, illetve ha a segély igénybevételét kizáró ok a kifizetést követően következett be. 2007-ben 47 azonnali pénzügyi segély visszatérítésére kötelező határozat született, ebből 7 esetben kellett végrehajtási eljárást kérni, mert az ügyfél önként nem fizette vissza az azonnali pénzügyi segély összegét.

2.3. Állami kárenyhítés

2006. január 1-je előtt az egyes erőszakos bűncselekmények következtében sérelmet szenvedettek állami kárenyhítésének szabályairól szóló 209/2001. (X.31.) Korm. rendelet (a továbbiakban: kormányrendelet) alapján a Biztonságos Magyarországért Közalapítvány járt el az állami kárenyhítéssel kapcsolatos ügyekben. A kormányrendeletben felsorolt bűncselekmények sértettjei, illetve meghatározott hozzátartozóik, eltartottjaik előzetes pénzbeli támogatást, pénzbeli támogatást, illetve ismételt pénzbeli támogatást kaphattak a Közalapítvány kuratóriumának döntése alapján. A 2006. január 1-jén hatályba lépő Ást. az állami kárenyhítést az áldozatsegítő szolgálat feladatává tette.

Az állami kárenyhítésre jogosultak körét a szolgáltatásokra jogosultakhoz képest három szempontból is szűkebben szabta meg az Ást. Egyrészt ez a támogatási forma csak szándékos, személy elleni erőszakos bűncselekmények esetén merül fel, amely szabály összhangban van az irányelv rendelkezéseivel. Másrészt kárenyhítés jogosultja a bűncselekménynek nem minden áldozata, csupán azon sértettje lehet, akinek testi épsége, egészsége a bűncselekmény következtében súlyosan károsodott, vagy aki ilyen, illetve szándékos, személy elleni erőszakos bűncselekmény következtében elhunyt sértettnek az elkövetés időpontjában egy háztartásban élő hozzátartozója, vagy a sértett eltartottja volt. Harmadrészt csak rászoruló áldozatnak adható kárenyhítés. Az Ást. értelmében rászoruló az áldozat, ha havi nettó jövedelme – egy háztartásban élők esetében az egy főre jutó jövedelem – nem haladja meg az alapösszeg kétszeresét (2007-ben ez 136.138 forint volt), illetve ha a törvényi vélelem [Ást. 6. §-ának (3) bekezdése a)-i) pontjai] alapján rászorulónak minősül.

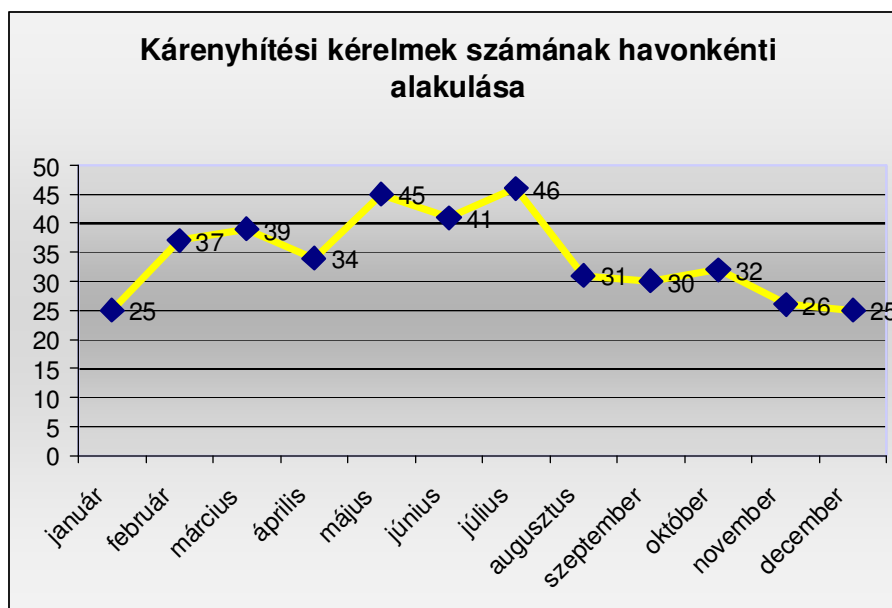
A jogalkotó szándéka szerint az állam egyösszegű kárenyhítésként az anyagilag rászoruló áldozatoknak a bűncselekmény következtében bekövetkezett vagyoni kárának egy részét téríti meg. Az Ást. lehetőséget biztosít a járadék formájú kárenyhítés megállapítására. Ezt a sértett keresőképtelensége és az áldozatnak a keresőképtelenség eredményeképpen bekövetkező jövedelemcsökkenése alapozza meg, ha a keresőképtelenség várhatóan a 6 hónapot meghaladja. A járadék jogosultja nemcsak a bűncselekmény sértettje lehet, hanem a vele egy háztartásban élő hozzátartozók és azok is, akiknek eltartására a sértett köteles volt. A járadék mértéke a jövedelemcsökkenés mértékétől és attól függ, hogy az áldozat mások gondozására szorul-e.

A kárenyhítés nem kártérítés, összege még a jogszabály célja szerint sem fedezi az áldozat teljes kárát, hanem annak csak egy részét. Az állam a kárenyhítéssel előleget ad az áldozatnak addig, amíg máshonnan meg nem térül a kára, illetve járadékot biztosít arra az időre, amíg a más jogszabályok vagy szerződés alapján igénybe vehető járadék jellegű juttatások folyósítása megkezdődik. Az Ást. szerint elvárás, hogy az áldozat a bűncselekményből eredő társadalombiztosítási, egyéb biztosítási igényét érvényesítse, ha ezt nem teszi meg, nem részesülhet kárenyhítésben. Az áldozatnak a kárenyhítés összegét vissza kell fizetnie, ha a kár részben vagy egészben egyéb forrásból utóbb megtérült. Erre 2007-ben egy esetben került sor. Ehhez hasonlóan a járadék folyósítását is meg kell szüntetni, ha a sértett keresőképtelensége megszűnt, vagy az áldozat más forrásból rendszeres pénzbeli juttatásra (rendszeres szociális vagy nyugdíjbiztosítási ellátás, jogerős bírósági határozatban megállapított kártérítési járadék, biztosító által folyósított járadék) szerzett jogosultságot. A visszatérítési kötelezettségre akkor is sor kerülhet, ha megdől az a vélelem, hogy az ügyfél áldozat. Az áldozatsegítő szolgálat eljárása és a nyújtott támogatások egy törvényi vélelmen alapulnak, nevezetesen azon, hogy mivel az ügyben büntetőeljárás van folyamatban, bűncselekmény történt. Csak ennek a vélelemnek a felállítása teszi lehetővé a valóban gyors segítséget. A büntetőeljárás folyamán azonban kiderülhet, hogy a cselekmény nem bűncselekmény, ekkor a kapott pénzbeli támogatást vissza kell fizetni.

A kárenyhítési kérelmek esetében – az irányelvnek a kérelem benyújtására és elbírálására vonatkozó rendelkezéseire figyelemmel – két, egymástól elkülönülő hatósági szint került kialakításra. Az állami kárenyhítés iránti kérelmek előterjesztése után – szintén illetékesség nélkül – a területi áldozatsegítő szolgálatok támogató hatóságként járnak el. E feladatuk ellátása során segítik az áldozatot a kérelem kitöltésében, továbbítják azt a döntő hatóságnak, a kérelem elbírálásához szükséges kiegészítő adatokat beszerzik. Az összes kárenyhítés iránti kérelem 97 százalékát (399 kérelem) a támogató hatóságoknál nyújtották be az áldozatok, a

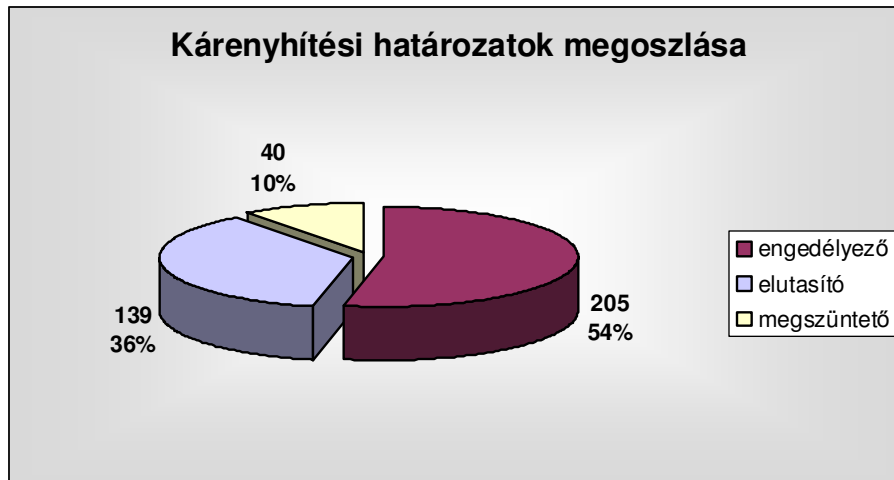
többet közvetlenül a döntő hatóságnak küldték meg. Ez utóbbiak közül a legtöbb a fővárosi, a Somogy, a Borsod-Abaúj-Zemplén, a Csongrád és a Pest megyei szolgálatoknál került beadásra.

A kárenyhítési kérelem érdemi elbírálására egyetlen területi áldozatsegítő szolgálat, a Fővárosi Igazságügyi Hivatal Áldozatsegítő Szolgálatának elkülönült szervezeti egysége, a döntő hatóság a jogosult. 2007 folyamán összesen 411 kárenyhítés iránti kérelem érkezett a döntő hatósághoz.

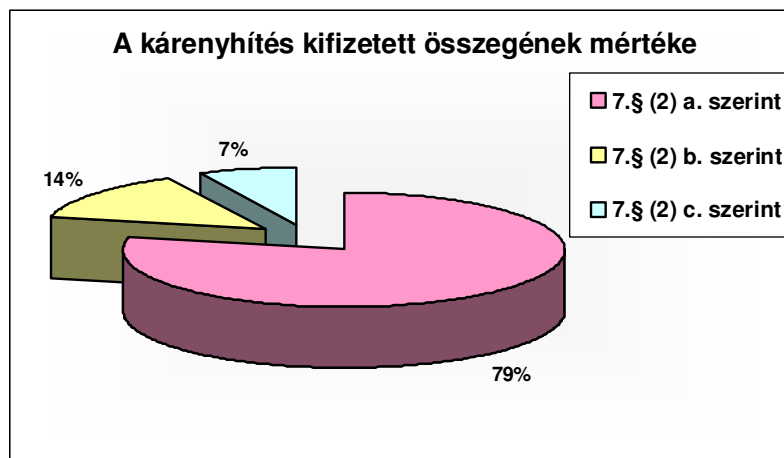

A kérelmezők 78 százaléka a bűncselekmény sértettje volt, 21 százaléka pedig a sértett hozzátartozója. A leggyakrabban súlyos, vagy halált okozó testi sértés miatt került sor kárenyhítési kérelem beadására (31%), a második leggyakrabban előforduló bűncselekmény pedig az emberölés volt (18%). Sok kárenyhítés iránti kérelmet adtak be még rablás és erőszakos közöszlés miatt, továbbá olyan bűncselekmények miatt is, amelyek nem alapozzák meg a kárenyhítést (például lopás, közlekedési bűncselekmények, könnyű testi sértés).

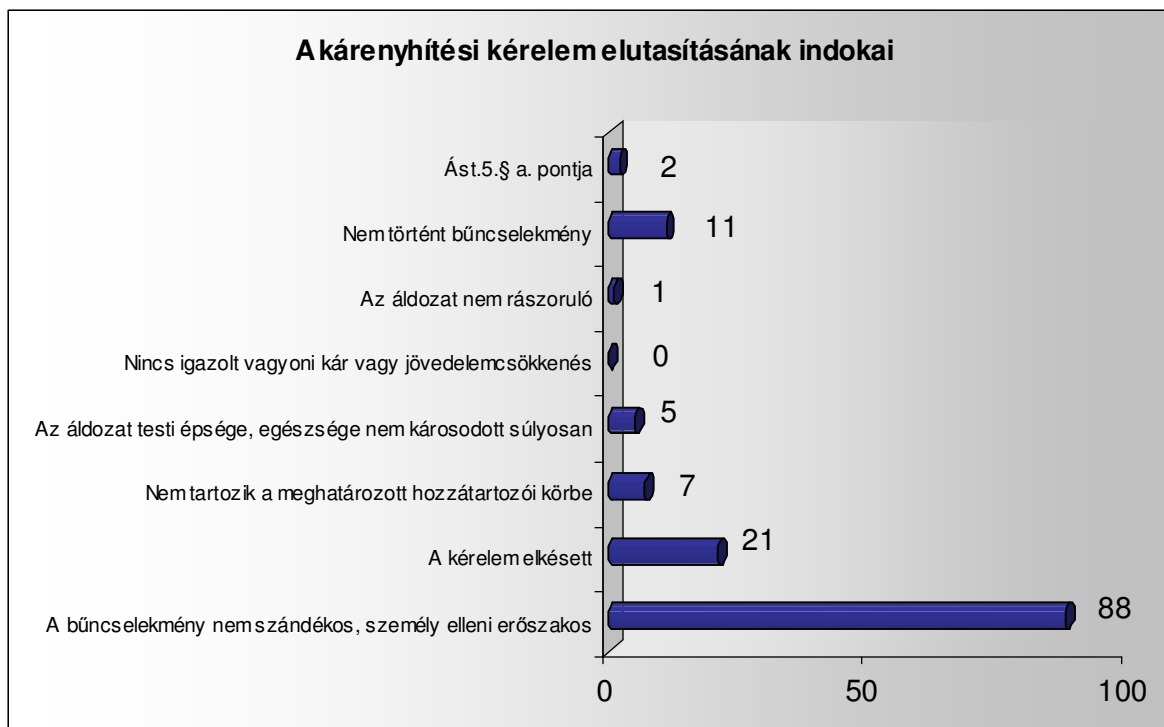
A beérkezett 411 állami kárenyhítés iránti kérelemből 2007-ben 384 került elbírálásra. 205 esetben a döntő hatóság megállapította az egyösszegű kárenyhítést, ezen határozatok alapján összesen 44.997.705 forint kifizetésére került sor. Járadék megállapítására 2007-ben nem került sor.

Az egyösszegű kárenyhítés mértéke mindig a bekövetkezett kár nagyságához (annak 50, 75, 100 százaléka) igazodik, maximális összege az alapösszeg tizenötszöröse. A járadékot az áldozat legfeljebb három évig kaphatja, annak mértéke havonta maximum az alapösszeggel egyezhet meg. Az egyösszegű kárenyhítések 79 százalékában a kárenyhítés összege 340.345 forint (az adható maximális összeg egyharmada) alatt volt.

A kárenyhítési kérelmek 36 százalékát (139 kérelem) a döntő hatóság elutasította, 40 esetben pedig az eljárás megszüntetésére került sor. A kérelmek elutasításának oka az esetek kétharmadában – a 2006-os évhez hasonlóan - az volt, hogy nem szándékos, személy elleni erőszakos bűncselekménnyel összefüggésben szeretett volna az áldozat állami kárenyhítést. Az elutasító határozattal befejezett eljárások 15 százalékánál a kedvezőtlen döntés oka az volt, hogy az Ást. által előírt határidő után adta be az áldozat a kérelmet (21 eset). Ez az arány a 2006-os évhez képest jelentős csökkenést mutat. Az elutasítások okai között szerepelt még az, hogy a kérelmező nem tartozott az Ást. által meghatározott hozzátartozói körbe (7 eset), a sértett testi épsége, egészsége nem károsodott súlyosan (5 eset), illetve az is, hogy nem történt bűncselekmény (11 eset).

3. Fellebbezések, méltányossági kérelmek

3.1. Fellebbezések

Az Igazságügyi Hivatalról szóló 303/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet szerint másodfokon a Központi Igazságügyi Hivatal jár el. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban Ket.) 100. § (1) bekezdés a) pontja lehetőséget adott arra, hogy kormányrendelet zárja ki a fellebbezési jogot. E jogszabályhely alapján az Igazságügyi Hivatalról szóló 303/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet (a továbbiakban kormányrendelet) 12. §-a kimondta, hogy: „a területi igazságügyi hivatal áldozatsegítő szolgálatának az azonnali pénzügyi segély iránti kérelmet elbíráló első fokú határozata ellen nincs helye fellebbezésnek”. Erre tekintettel 2007. január 1-jétől csupán a kárenyhítési ügyekben és a szolgáltatások közül az érdekérvényesítés elősegítése és a szakjogászi segítségnyújtás kapcsán nyújthattak be az áldozatok fellebbezést. (Az Alkotmánybíróság 90/2007. (XI. 14.) AB határozatában a Ket. 100. § (1) bekezdés a) pontjának „vagy kormányrendelet” szövegrészét alkotmányellenesnek ítélte és ezért azt a határozatának a Magyar Közlönyben való közzétételének napjával megsemmisítette.)

2007-ben összesen 40 fellebbezés érkezett, ebből 25 kárenyhítési ügyben, 15 pedig az áldozatsegítő szolgáltatásokkal kapcsolatban. Az áldozatsegítő szolgáltatásokkal összefüggésben érkezett fellebbezések közül 11 azonnali pénzügyi segély, 2 érdekérvényesítés elősegítése és 2 szakjogászi segítségnyújtás iránti kérelmet elutasító határozat ellen érkezett. Utóbbi két támogatási forma elleni fellebbezések szinte minden esetben összekapcsolódtak az azonnali pénzügyi segély elutasítása elleni fellebbezésekkel.

Mind a kárenyhítési ügyekben, mind a szolgáltatásokkal kapcsolatban elmondhatjuk, hogy a Központi Áldozatsegítő Szolgálat a legtöbb esetben helybenhagyta az első fok által hozott döntést. A 40 fellebbezésből 35 esetben született 2007-ben másodfokon döntés, ezek közül 27 helybenhagyó határozat. A Központi Áldozatsegítő Szolgálat 4 esetben az indokolás tekintetében változtatta meg az elsőfokú határozatot, egy esetben pedig megsemmisítette az elsőfokú határozatot, és az első fokon eljáró területi áldozatsegítő szolgálatot új eljárás lefolytatására utasította. 2 fellebbezés esetén a Központi Áldozatsegítő Szolgálat a Ket. 105. § (2) bekezdése alapján kiegészítő bizonyítás lefolytatása mellett megváltoztatta a határozatot. A fellebbezés elbírálásának ez utóbbi módszerével a kérelmező gyorsabban juthatott a megítélt támogatáshoz, nem kellett megvárnia az elsőfokú hatóság új eljárásának befejezését. A megváltoztatott határozatok alapján kárenyhítés címén 181.050 forint került kifizetésre.

A jogerőre emelkedett határozatokkal kapcsolatban nyolc esetben nyújtottak be bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet. A perek nagyobb részében a tárgyalás kitűzésére sor került, 2007-ben öt esetben már be is fejeződött az eljárás. Négy esetben a kereset elutasítására került sor, egy ügyben az eljáró bíróság a határozatot hatályon kívül helyezte és új eljárásra utasította a szolgálatot. Ebben az ügyben az áldozatsegítő szolgálat felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Legfelsőbb Bírósághoz.

3.2. Méltányossági kérelmek

Az Igazságügyi Hivatalról szóló 303/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet szerint a méltányossági eljárás lefolytatására a Központi Áldozatsegítő Szolgálatnak volt hatásköre. A hatáskör delegálásán kívül az áldozatsegítésre vonatkozó jogszabályok sem anyagi, sem eljárásjogi szabályozást nem tartalmaznak az eljárásra, ezért az Ást. háttérjogszabályának, a Ket.-nek a rendelkezései alapján kellett eljárni. Ezek szerint a nem jogszabálysértő határozat módosítását vagy visszavonását az ügyfél akkor kérheti, ha annak végrehajtása számára a határozat meghozatala után bekövetkezett okból méltánytalanul súlyos hátrányt okoz, és a végrehajtási eljárásban méltányosság nem gyakorolható. Ha ezt a szabályozást az áldozatsegítési eljárásra alkalmazzuk, akkor méltányossági eljárásnak csak a támogatás visszatérítésére kötelezett ügyfelek esetén van helye. Sok esetben olyan kérés érkezik a szolgálathoz, hogy a központi áldozatsegítő szolgálat a kérelemnek a jogszabályi feltételek hiányában, méltányosságból adjon helyt. Ezekben az ügyekben (például a kérelem késedelmes benyújtása esetén, vagy ha nem a jogszabályban meghatározott bűncselekmény áldozata kér kárenyhítést) méltányosság sajnos nem gyakorolható.

A 2007-es évben 11 méltányossági kérelem érkezett, amelyből 9 került elutasításra, 2 esetben pedig mentesült a kérelmező a visszatérítési kötelezettség alól.

4. Kapcsolatok, kommunikáció

4.1. Kapcsolatok

Az áldozatsegítésben közreműködő, abban részt vevő hatóságok, intézmények, civil szervezetek, egyházak közötti megfelelő információáramlás az áldozatsegítés működésének, működtetésének nélkülözhetetlen feltétele. Ezért az Ást. felsorolja azokat a szervezetet, intézményeket, amelyekkel az áldozatsegítő szolgálat munkája során kiemelten együttműködik, állandó vagy alkalmi kapcsolatot tart fenn. Ezek a következők: a rendőrség áldozatvédelmi hálózata, a nyomozó hatóság, az ügyészség, a bíróság, a bevándorlási és

állampolgársági hivatal, a konzuli szolgálat, a helyi és kisebbségi önkormányzatok, az egészségügyi intézmények, az ifjúságvédelmi szervezetek, a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények, a családsegítő szolgálatok, az alap- és szakellátást nyújtó szociális szolgáltatók és intézmények, a közoktatási intézmények, a polgárőrség, a civil szervezetek és az egyházak.

Az áldozatsegítő szolgálat működésének első két évében szoros kapcsolatot épített ki az áldozatsegítés területén dolgozó civil szervezetekkel és a szociális ellátórendszer intézményeivel. 2007-ben a rendőrséggel korábban kialakított kapcsolatok jól működő szakmai együttműködésekévé váltak. A rendőrség és a határőrség áldozatsegítő feladatairól szóló 17/2007. (III. 13.) IRM rendelet hatályba lépésével a rendőrség által nyújtott tájékoztatások szélesebb körűvé váltak. A tájékoztatásokhoz szükséges szóróanyagot a Központi Igazságügyi Hivatal készítette el, a tájékoztatók az ORFK-n keresztül jutottak el a megyei rendőr-főkapitányságokra, illetve a helyi rendőrkapitányságokra, rendőrőrsökre.

A moldáv-magyar igazságügyi együttműködés keretében a Központi Áldozatsegítő Szolgálat munkatársa (a Központi Pártfogó Felügyelői Szolgálat és az IRM Igazságügyi Kodifikációs és Szolgáltatási Főosztályának munkatársaival együtt) egy héten keresztül előadásokat tartott Moldova több városában az áldozatsegítés magyarországi jogi hátteréről és gyakorlati tapasztalatairól.

4.2. Pályázatok

Függetlenül a pályázatok eredményétől, azok elkészítése nagyban hozzájárul a megyei áldozatsegítő szolgálatok és a társszervek együttműködésének hatékonyabbá, gördülékenyebbé tételéhez. Ezért a Központi Áldozatsegítő Szolgálat kezdettől fogva támogatta a megyei szolgálatok pályázatokon való részvételét.

Az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium 2007. tavaszán „Az emberkereskedelem áldozatainak felismerését célzó tréning a hatósági ügyintézők a menedékkérők, a menekültek, és a civil szervezetek részére” címen írt ki pályázatot. A Komárom-Esztergom Megyei Áldozatsegítő Szolgálat „Regionális összefogás az emberkereskedelem áldozataiért 2007 ” pályázata főpályázóként nyert (3.000.000 forint).

2007-ben az Országos Bűnmegeelőzési Bizottság (a továbbiakban: OBmB) Titkársága által kiírt pályázatok két mikro komponense biztosított lehetőséget a megyei áldozatsegítő szolgálatoknak a pályázásra.

Az I. 5. komponensben – A családon belüli erőszak rászoruló áldozatainak komplex rehabilitációját, integrációját szolgáló modellprojekt működtetése – két megye nyújtott be pályázatot; Csongrád megye főpályázóként, Győr-Moson-Sopron megye pedig együttműködő pályázóként.

Az I. 6. komponensben – Az áldozatsegítő szolgáltatás hétféle ügyleti rendszerének kialakítását célzó modellprogram kidolgozása és megvalósítása – pályázatot nyújtott be főpályázóként Komárom-Esztergom megye és a főváros, együttműködő pályázóként pedig Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar megye.

2007-ben három megyei áldozatsegítő szolgálat nyert az OBmB pályázaton, mind a három az I. 6. komponensben.

Főpályázók:

- Fővárosi Áldozatsegítő Szolgálat: „Hétfégen is az áldozatokért ” (4.995.000 forint)
- Komárom-Esztergom Megyei Áldozatsegítő és Jogi Segítségnyújtó Szolgálat: „Az Áldozatsegítő Szolgálat és a Jogi Segítségnyújtó Szolgálat közös hétfévi ügyeleti rendszerének kialakítása Komárom-Esztergom megyében” (2.074.500 forint)

Együttműködő pályázó:

- Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Áldozatsegítő Szolgálat: „Áldozatsegítés hétfégen”, főpályázó a Kazincbarcikai Közbiztonsági Egyesület (3.225.000 forint)

4.3. Kommunikáció

A szolgálat 2007. február 22-én első alkalommal szervezett a bűncselekmények áldozatainak napján tematikus, szakmai napot. Az áldozatsegítő szolgálat munkatársai a bűncselekmények áldozatainak napján túl is számos alkalommal tájékoztatták a közvéleményt – főként a helyi sajtón keresztül – az áldozatsegítés lehetőségéről, az igénybe vehető támogatásokról.

A beszámolási időszakban elkészültek az áldozatsegítési feladatokról szóló szórólapok, nagyméretű plakátok, valamint magyar és angol nyelvű tájékoztató anyagok. Ezeket minden területi áldozatsegítő szolgálat rendszeresen eljuttatja azokhoz az intézményekhez, szervekhez, amelyek a bűncselekmény elkövetése után kapcsolatba kerülnek az áldozatokkal, illetve azokhoz is, amelyekkel szoros az együttműködés az áldozatok segítése során. A rendőrség és a határőrség áldozatsegítő feladatairól szóló 17/2007. (III. 13.) IRM rendelet hatályba lépésével az Igazságügyi Hivatal újabb szóróanyagot készített, amelyet a rendőrök adnak át a bűncselekmények sértettjeinek.

A szolgáltató állam koncepciójának megfelelően az Igazságügyi Hivatal kiemelt célnak tekinti tevékenysége minél szélesebb körben való megismertetését. Az Igazságügyi Hivatal szerveként így az áldozatsegítő szolgálat részt vett többek között a Volt Fesztiválon, a Sziget Fesztiválon.

5. Módszertan, képzések, ellenőrzések

5.1. Módszertani levelek, iránymutatások

A Központi Áldozatsegítő Szolgálat tevékenysége megkezdésétől nagy hangsúlyt fektet a területi áldozatsegítő szolgálatok munkájához nyújtott módszertani segítségre és az országosan egységes gyakorlat kialakítására. 2007-ben az alábbi módszertani útmutatókat adta ki a Központi Áldozatsegítő Szolgálat.

- Az azonnali pénzügyi segélyről szóló – 2006-ban készült – módszertani levél 2007. október 4-én módosításra kerül annyiban, hogy a pénzügyi segélyről szóló határozatokat minden esetben indokolni kell.
- Jogszabályváltozás következtében 2007. június 1-jétől a szabálysértési értékhatár 10.000 forintról 20.000 forintra emelkedett. Az ezzel kapcsolatos szakmai kérdéseket a szabálysértési értékhatár emelkedésével kapcsolatos módszertani iránymutatás tisztázta.

A módszertani leveleken kívül a gyakorlati kérdések megvitatására a szakmai összejöveteleken és a mindennapi munka során is folyamatosan lehetőség van. 2007. január elején elkészültek az Ást., a Ket. és az IM rendelet alapján az első- és másodfokú hatósági munkához szükséges határozat- és iratborító minták, amelyek szintén az egységes gyakorlatot segítik elő.

5.2. Képzések

A minőségi munka alapfeltétele a munkatársak folyamatos képzése. Ennek érdekében 2007-ben folytatódott a regionális esetmegbeszélő csoportok működése, négy régióban havi rendszerességgel, más-más megye rendezésében és vezetésével. 2007-ban két alkalommal került sor kétnapos képzésre, áprilisban és októberben. Hasonlóan az első évhez, a képzések első napja tréning volt, a másodikon előadásokat hallgattak a kollégák egy-egy aktuális témában.

2007-ben az áldozatsegítő szolgálat munkatársainak egy része sikeres ügyviteli vizsgát tett. Az ügyviteli vizsga anyaga az áldozatsegítéssel kapcsolatos jogszabályokon kívül a büntetőjog, a büntetőeljárás-jog, a kriminológia, a szociális jog, a közigazgatási jog, az egészségügyi- és társadalombiztosítási jog és a gyermekvédelem területéről tevődött össze.

5.3. Ellenőrzések

A Központi Áldozatsegítő Szolgálat – a Központi Igazságügyi Hivatal más szervezeti egységeivel együttműködve – komplex ellenőrzések keretében vizsgálta a Tolna, Nógrád, Veszprém, Vas, Borsod-Abaúj-Zemplén és Hajdú-Bihar megyei szolgálatok munkáját.

Célvizsgálat keretében az állami kárenyhítések ügyében döntést hozó Fővárosi Áldozatsegítő Szolgálat döntő hatóságának munkája került vizsgálatra. Szintén célvizsgálat keretében tíz megye – Baranya, Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád, Fejér, Győr-Moson-Sopron, Hajdú-Bihar, Heves, Vas és Veszprém – áldozatsegítő szolgálatának az azonnali pénzügyi segélyek megállapításával kapcsolatos gyakorlatának vizsgálatára került sor szakmai és pénzügyi szempontból.

Az ellenőrzések célja a szolgálatok szakmai munkájának segítése, a felmerülő kérdések, problémák megoldása. A vizsgálatok során a Központi Áldozatsegítő Szolgálat a területi áldozatsegítő szolgálatoktól többségében már lezárult ügyek iratait hozta el, majd az akták áttekintését követően vizsgálatának tapasztalatait, szakmai javaslatait feljegyzésben rögzítette.

5.4. Statisztikai program, iktatás

Az Ást. 16. §-a szerint a területi áldozatsegítő szolgálat a tájékoztatásokról, a beérkezett kérelmekről, a megítélt támogatásokról nyilvántartást vezet. Ez mind a kérelmek elbírálása, mind a statisztikai adatgyűjtés szempontjából szükséges feladat. Tekintettel ugyanis arra, hogy az Ást. szerint az áldozat a kérelmét bármely területi áldozatsegítő szolgálatnál előterjeszheti, szükséges egy egységes országos adatbázis, amely lehetőséget ad a többszörös támogatások kiszűrésére és megelőzésére.

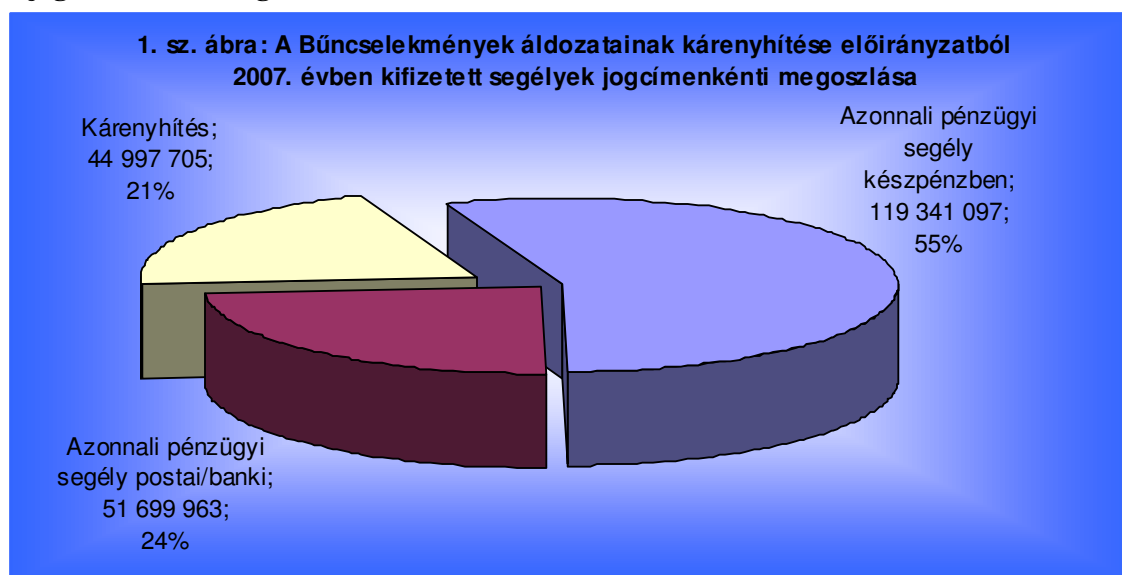
2007-ben fennállt a már 2006-ban is jelzett probléma, nevezetesen, hogy az Áldozatsegítő Szolgáltatnak nem volt saját iktatóprogramja. Ezért fennmaradt a statisztika elkészítésével kapcsolatos probléma is. Ennek megoldásaként a megyék minden hónapban részletes statisztikai táblákat töltöttek ki, majd ezeket a Központi Áldozatsegítő Szolgálat az év végén összegezte. Ez a probléma 2008-tól az új iktatóprogram működésének megindulásától megoldódott, az új program a jövőben már képes statisztikailag értékelhető adatok kimutatására.

Pénzügyi beszámoló

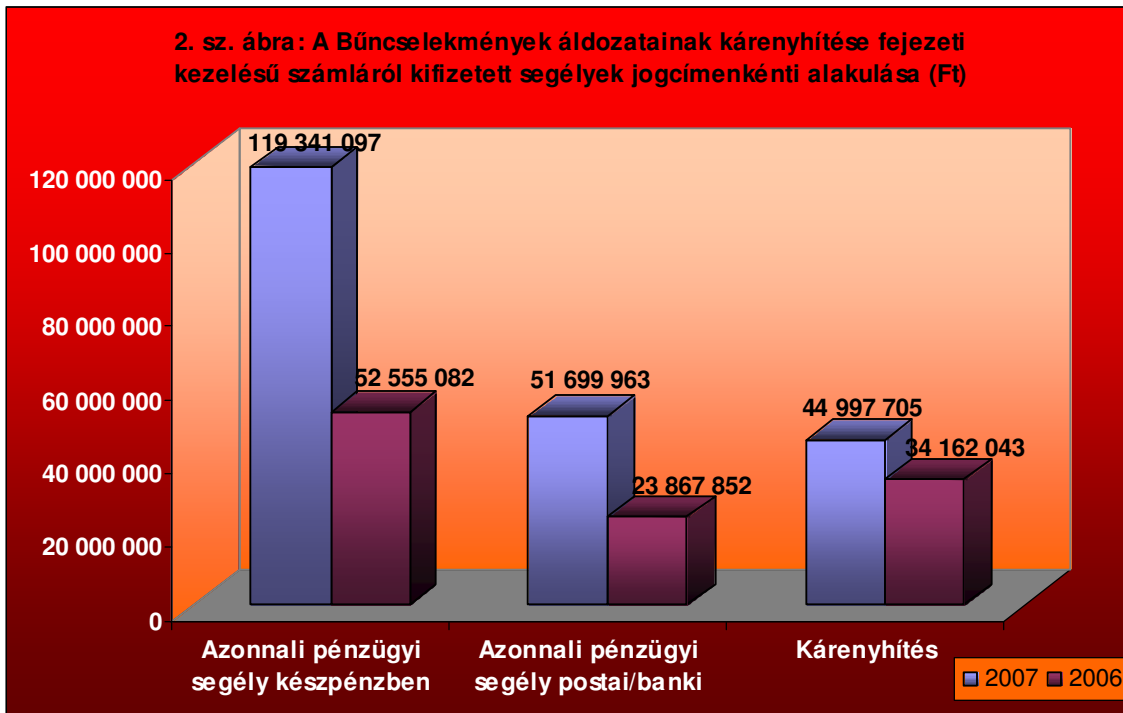
I. A kifizetett áldozatsegítő támogatások

2007-ben a szolgálat a bűncselekmények áldozatainak kárenyhítése fejezeti kezelésű számláról 216.038.765 forintot fizetett ki az áldozatok számára. A több, mint 216 millió forint 79,2 százaléka azonnali pénzügyi segély (171.041.060 forint), 20,8 százaléka pedig állami kárenyhítés (44.997.705 forint) címén került kifizetésre. Az azonnali pénzügyi segélyek 69,8 százalékát (119.341.097 forint) készpénzben fizette ki a szolgálat, 30,2 százalékát (51.699.963 forint) pedig banki, vagy postai úton.

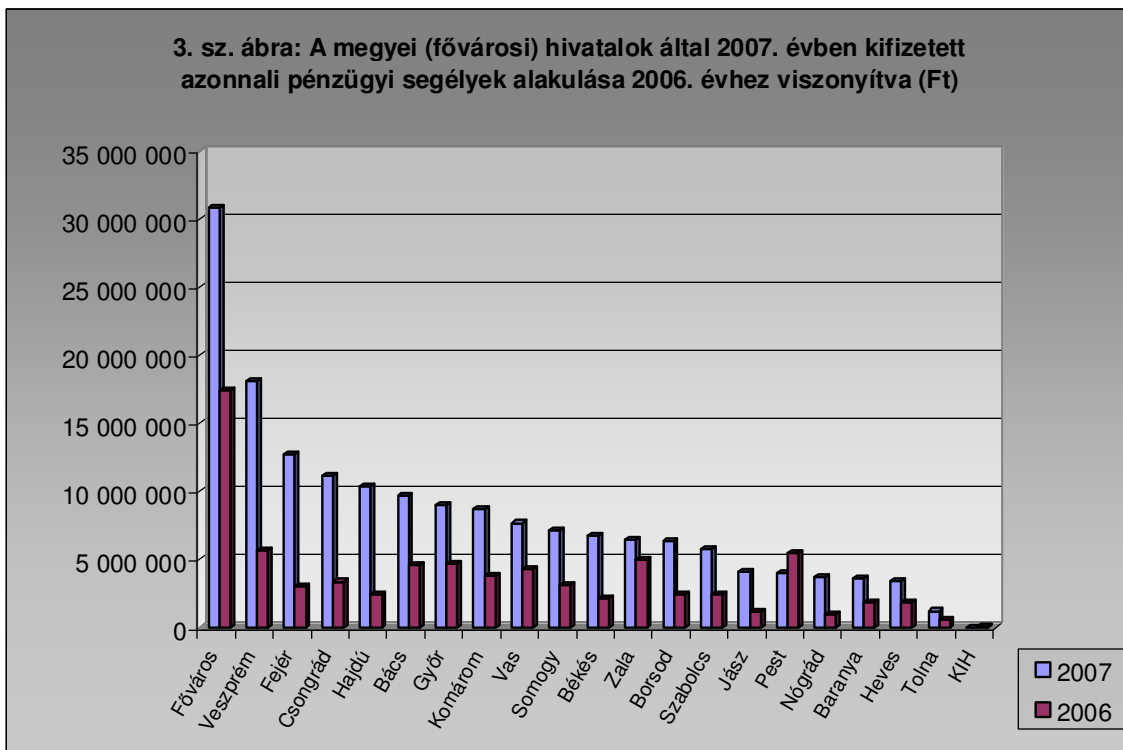
A jogcímenkénti megoszlást szemlélteti az 1. számú ábra:

A 2006-os adatokhoz képest a kifizetések összege 95,4 százalékkal nőtt. Ezen belül az azonnali pénzügyi segély címén kifizetett összeg 123,8 százalékkal, az állami kárenyhítés címén kifizetett összeg pedig 31,7 százalékkal emelkedett.

A kifizetett segélyek összeg szerinti megyénkénti rangsorát mutatja a 3. számú ábra:

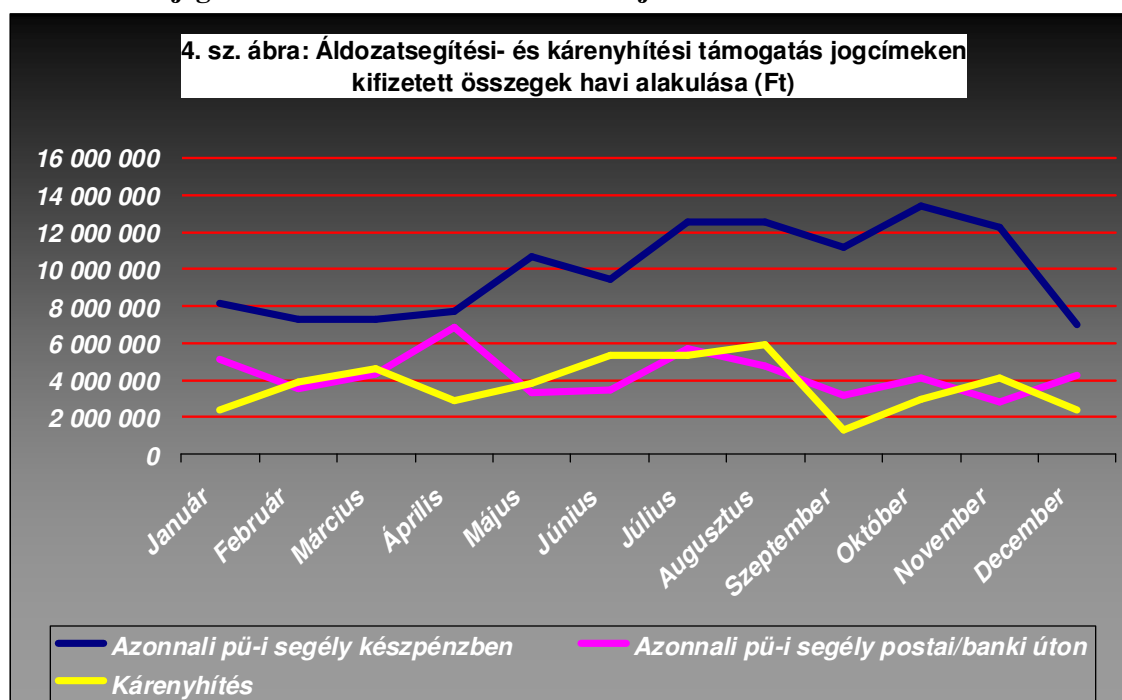

Az azonnali pénzügyi segélyek 20 százaléka a Fővárosi (30,8 millió forint), illetve Pest Megyei (4 millió forint) Áldozatsegítő Szolgálatok engedélyező határozatai alapján kerültek kifizetésre. 2006 folyamán a két említett szolgálat a kifizetések részarányának 30 százalékát képviselte. 2007-ben a legkevesebbet Tolna (az összes kifizetés 0,7 %-a; 1,2 millió forint), Heves (az összes kifizetés 2,0 %-a; 3,4 millió forint), valamint Baranya megyében (az összes

kifizetés 2,1 %-a; 3,6 millió forint) született engedélyező határozatok alapján fizette ki a szolgálat.

A 2006-os adatokhoz képest a megyénként kifizetett összegeket tekintve átlagban minden területi szolgálatnál több mint két és félszeres növekedés figyelhető meg. Hajdú-Bihar és Fejér megyében mind a kifizetett segélyek összegét, mind a hozott határozatok számát tekintve négy és félszeres, Jász-Nagykun-Szolnok és Nógrád megyében pedig több, mint négyszeres volt a növekedés. Az országosan jellemző erőteljes növekedési tendenciát Pest megye törli meg, a kifizetett segélyek összege 26,4 százalékos csökkenést mutat az előző évihez képest.

A kifizetések jogcímenkénti havi alakulását mutatja a 4. sz. ábra:

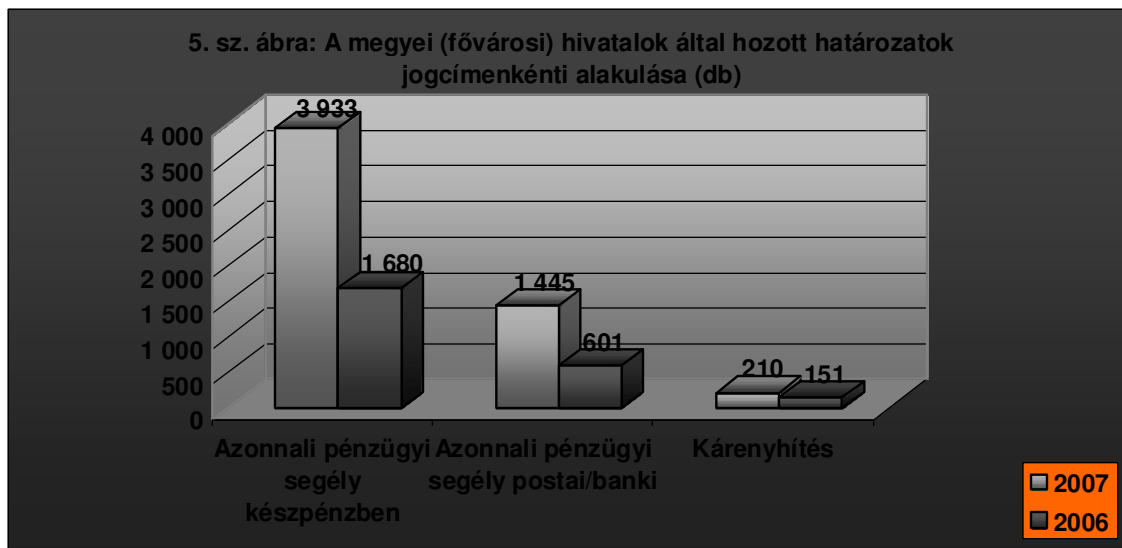

Az azonnali pénzügyi segély címén havonta kifizetett összegek - kisebb ingadozásoktól eltekintve - készpénzes kifizetés esetén tíz millió forint körül, postai/banki úton történő kifizetés esetén négy és öt millió forint között alakultak. Az állami kárenyhítések esetében nagyobb az ingadozás, 2,4 millió és 5,9 millió forint közötti kifizetéseket tapasztalhatunk.

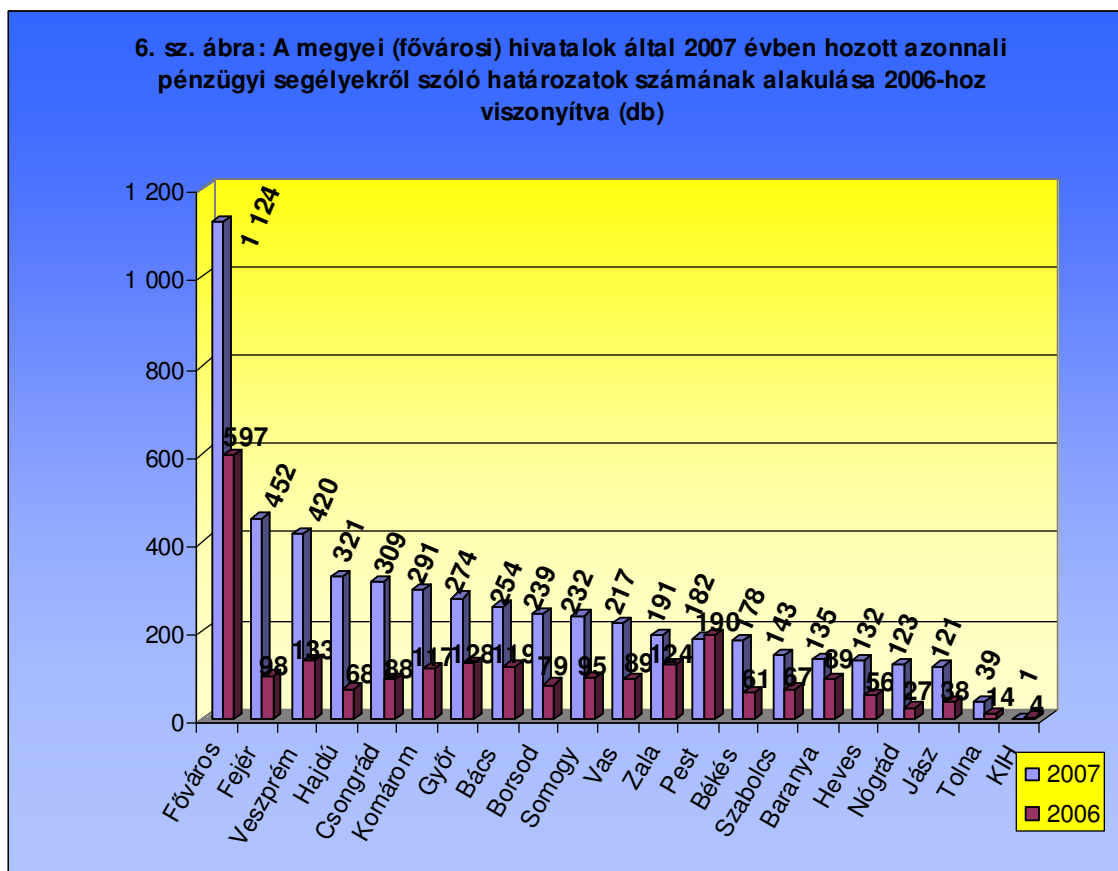
II. A kifizetés alapjául szolgáló határozatok száma

Az áldozatsegítő szolgálat 2007-ben pénzbeli támogatásokkal kapcsolatban 5.588 engedélyező határozatot hozott, ami 129,7 százalékos növekedés jelent a 2006-os évhez képest. A pénzbeli támogatásokat engedélyező és kifizetett határozatok megoszlása a következő: 5.378 azonnali pénzügyi segélyt engedélyező határozat (ebből 3.933 készpénzben, 1.445 pedig postai/banki úton), illetve 210 állami kárenyhítést engedélyező határozat került kifizetésre. Az azonnali pénzügyi segélyt engedélyező és kifizetett határozatok száma 135,8

százalékkal, az állami kárenyhítést engedélyező és kifizetett határozatok száma pedig 39 százalékkal nőtt a 2006-os adatokhoz képest.

Az azonnali pénzügyi segély jogcímén hozott határozatok számának megyénkénti rangsorát mutatja a 6. sz. ábra.

A kifizetett segélyek összege, a hozott határozatok száma és a fajlagos segélykifizetések rangsorát mutatják az alábbi táblázatok:

Megye	Kifizetett segélyek összege		Megye	A hozott határozatok száma		Megye	Egy határozatra jutó segély összege	
	2007	2006		2007	2006		2007	2006
Főváros	30 854 288	17 407 600	Főváros	1 124	597	Veszprém	43 192	42 673
Veszprém	18 140 515	5 675 500	Fejér	452	98	Szabolcs	40 440	36 676
Fejér	12 728 000	3 006 500	Veszprém	420	133	Bács	38 197	38 621
Csongrád	11 147 685	3 385 911	Hajdú	321	68	Békés	38 005	34 990
Hajdú	10 424 670	2 426 600	Csongrád	309	88	Csongrád	36 077	38 376
Bács	9 701 950	4 595 900	Komárom	291	117	Vas	35 443	48 160
Győr	9 011 617	4 673 951	Győr	274	128	Jász	33 903	30 358
Komárom	8 732 100	3 850 855	Bács	254	119	Zala	33 847	40 278
Vas	7 691 100	4 286 206	Borsod	239	79	Győr	32 889	36 515
Somogy	7 111 724	3 167 432	Somogy	232	95	Hajdú	32 476	35 685
Békés	6 764 865	2 134 404	Vas	217	89	Tolna	31 224	43 636
Zala	6 464 705	4 994 430	Zala	191	124	Somogy	30 654	33 341
Borsod	6 393 744	2 403 100	Pest	182	190	Nógrád	30 170	34 809
Szabolcs	5 782 969	2 457 306	Békés	178	61	Komárom	30 007	32 913
Jász	4 102 300	1 153 600	Szabolcs	143	67	Fejér	28 159	30 679
Pest	3 999 938	5 448 852	Baranya	135	89	Főváros	27 450	29 158
Nógrád	3 710 938	939 851	Heves	132	56	Baranya	26 899	20 644
Baranya	3 631 400	1 837 300	Nógrád	123	27	Borsod	26 752	30 419
Heves	3 418 827	1 884 330	Jász	121	38	Heves	25 900	33 649
Tolna	1 217 725	610 906	Tolna	39	14	Pest	21 978	28 678
KIH	10 000	113 400	KIH	1	4	KIH	10 000	28 350
Összesen	171 041 060	76 453 934	Összesen	5 378	2 281	Összesen	31 804	33 518

III. Megállapítások, összegzés

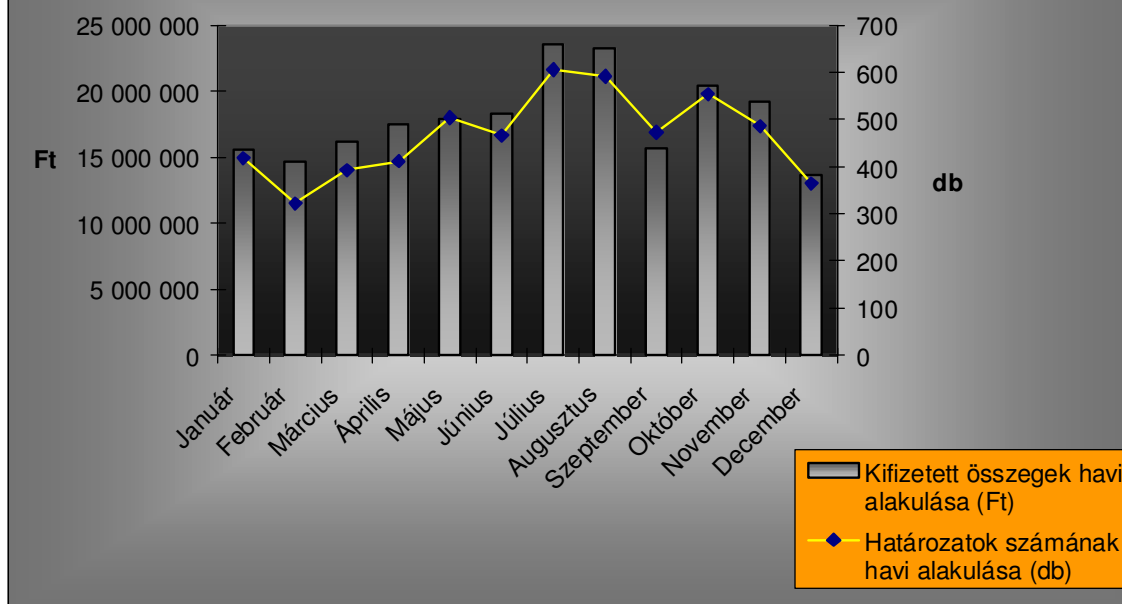
A fenti táblázatokból megállapítható, hogy az egyes megyei hivatalok átlagosan eltérő nagyságú segélyeket fizettek ki. Az azonnali pénzügyi segély esetében a maximálisan kifizethető támogatás összege nőtt az előző évhez képest (62.651 forintról 68.069 forintra), ennek ellenére a hozott határozatok számát tekintve nagyobb mértékű növekedés (129,7 százalék) figyelhető meg, mint a kifizetett segélyek összértékének növekedése (95,4 százalék).

A területi áldozatsegítő szolgálatok havonta átlagosan 448 azonnali pénzügyi segélyt engedélyező határozatot hoztak, ez megyénként átlagosan 22 határozatot jelent. Az egy határozatra jutó kifizetett átlagos összeg 31.804 forint volt.

Állami kárenyhítés ügyében kizárólag a Fővárosi Áldozatsegítő Szolgálat döntő hatósága hozhat határozatot, a döntő hatóság havonta átlagosan 18 engedélyező határozatot hozott. Itt az egy határozatra jutó átlagosan kifizetett összeg 214.274 forint volt.

A Bűncselekmények áldozatainak kárenyhítése fejezeti kezelésű előirányzatból kifizetett összegek, illetve az alapjául szolgáló határozatok számának havi alakulását jól szemlélteti az alábbi ábra és táblázat:

7. sz. ábra: A fejezeti kezelésű előirányzatból kifizetett összegek és az alapjául szolgáló határozatok számának havi alakulása

Hónap	Áldozatsegítés						Kárenyhítés			Összesen		
	Megye			Központ			Központ					
	összeg*	%	db	összeg	%	db	összeg	%	db	összeg	%	db
Január	8 133 031	6,8	268	5 109 693	9,9	131	2 381 544	5,3	19	15 624 268	7,2	418
Február	7 259 540	6,1	224	3 551 345	6,9	85	3 898 815	8,7	13	14 709 700	6,8	322
Március	7 251 522	6,1	245	4 324 876	8,4	124	4 617 019	10,3	23	16 193 417	7,5	392
Április	7 708 072	6,5	249	6 891 745	13,3	150	2 902 543	6,5	13	17 502 360	8,1	412
Május	10 682 462	9,0	385	3 363 069	6,5	104	3 854 435	8,6	14	17 899 966	8,3	503
Június	9 434 833	7,9	325	3 501 656	6,8	112	5 345 622	11,9	29	18 282 111	8,5	466
Július	12 515 112	10,5	417	5 739 219	11,1	165	5 316 243	11,8	24	23 570 574	10,9	606
Augusztus	12 508 856	10,5	423	4 800 014	9,3	150	5 913 168	13,1	19	23 222 038	10,7	592
Szeptember	11 185 446	9,4	364	3 206 488	6,2	101	1 304 901	2,9	8	15 696 835	7,3	473
Október	13 397 778	11,2	422	4 129 295	8,0	119	2 950 215	6,6	13	20 477 288	9,5	554
November	12 279 677	10,3	375	2 838 689	5,5	90	4 097 518	9,1	21	19 215 884	8,9	486
December	6 984 768	5,9	236	4 243 874	8,2	114	2 415 682	5,4	14	13 644 324	6,3	364
Összesen	119 341 097	100,0	3 933	51 699 963	100,0	1 445	44 997 705	100,0	210	216 038 765	100,0	5 588

A 2007-es Sziget Fesztiválon 16 áldozat (11 külföldi és 5 magyar állampolgár) kapott azonnali pénzügyi segítyt, összesen 317.000 forintot.

A fővárosi és a Komárom-Esztergom megyei áldozatsegítő szolgálat 2007-ben főpályázóként nyert az Országos Bünmegelőzési Bizottság pályázatán, amelynek témája az áldozatsegítés hétvégi ügyeleti rendszerének megszervezése volt. A pályázat időtartama alatt hétvégi készenlét, illetve ügyelet keretében került sor az áldozatsegítő szolgáltatások biztosítására a krízishelyzetbe került áldozatok számára. A pályázat keretében pénteken munkaidőn túl, valamint hétvégén és ünnepnapokon is több esetben volt szükséges azonnali pénzügyi segíty

kifizetése. Ezen kifizetések száma a következők szerint alakult: a fővárosi szolgálat 9 áldozatnak 281.000 forint, a Komárom-Esztergom megyei szolgálat pedig 2 áldozatnak 47.000 forint azonnali pénzügyi segílyt fizetett ki 2007 utolsó három hónapjában.

2007-ben 41 visszafizetésre kötelező határozat emelkedett jogerőre. A 41 határozat alapján összesen 1.127.864 forint visszafizetése vált esedékessé a beszámolási időszakban. Ebből 21 ügyfél 554.945 forintot fizetett be a fejezeti kezelésű előirányzati számlára, egy ügyfél pedig a 2006-ban keletkezett 11.643 forintos fizetési kötelezettségének tett eleget 2007-ben. Két esetben az érintett megyei szolgálatok behajthatatlannak minősítették a követelésünket (40.000 forint).

Összességében megállapítható, hogy a megyei és fővárosi áldozatsegítő szolgálatok által meghozott azonnali pénzügyi segílyt és állami kárenyhítést engedélyező határozatok száma, valamint az ezek alapján kifizetett támogatások összege a kétszeresére növekedett az elmúlt évhez képest. Az eredetileg 132 millió forintos, felülről nyitott fejezeti kezelésű előirányzati számlához többször kellett előirányzati módosítást kérni az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumon keresztül a Pénzügyminisztériumtól.